

Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyeliği Hakkında

BFS - 2012/12
İstanbul, 06.09.2012

Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda (TTK) yapılan önemli değişikliklerden birisi de, **tüzel kişilerin** yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilmelerine imkan tanınmasıdır.

Bir tüzel kişinin yönetim kurulu üyesi olarak seçilme mecburiyeti bulunmama birlikte, böyle bir seçim yapıldığı takdirde, tüzel kişi yönetim kuruluna bizzat gelemeyeceği için adına toplantıya katılacak olan bir gerçek kişiyi belirlemesi gerekmektedir. Bu nedenle yeni TTK'da, **“Bir tüzel kişi yönetim kuruluna üye seçildiği takdirde, tüzel kişiyle birlikte, tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen, sadece bir gerçek kişi de tescil ve ilan olunur; ayrıca, tescil ve ilan yapılmış olduğu, şirketin internet sitesinde hemen açıklanır. Tüzel kişi adına sadece, bu tescil edilmiş kişi toplantılara katılıp oy kullanabilir.”** hükmü getirilmiştir.

Yeni TTK'da tüzel kişilerin yönetim kurulu üyeliği konusunda mevcut olan hükümlere göre, bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olarak seçilirse bizzat kendisi seçilmiş olmakta, tüzel kişinin belirleyeceği gerçek kişi ise yönetim kurulu toplantılarında tüzel kişinin iradesini açıklayan bir araçtan ibaret kalmaktadır. Dolayısıyla yönetim kurulunun alacağı kararlar ve yapacağı icraatlarla ilgili tüm hak ve sorumluluk tüzel kişiye ait olmaktadır. **Diğer bir ifade ile tüzel kişi, temsilcisi olarak belirlediği gerçek kişinin eylem ve kararlarından sorumlu olmaktadır.** Bu suretle eski TTK'da esas olan tüzel kişinin yönetim kurulunda gerçek kişiler tarafından temsil edilmesi uygulamasına son verilmiştir.

Yeni TTK'da konu hakkında dikkati çeken diğer bir husus ise, eski uygulamaların aksine, aynı tüzel kişi adına birden fazla yönetim kurulu üyesi seçilemeyeceğinin açıkça belirlenmiş olmasıdır.

Yürürlükten kaldırılmış olan 6762 sayılı eski Türk Ticaret Kanunu'nda ise tüzel kişilerin yönetim kurulu üyesi olması imkanı bulunmamaktadır. Bu nedenle, söz konusu Kanun'un yürürlükte bulunduğu dönemlerde yönetim kurullarında tüzel kişiliği temsilen seçilmiş gerçek kişi üye veya üyeler görev yapmıştır. Bu gerçek kişilerin tüzel kişileri temsilen seçildikleri genel kurullara ait toplantı tutanaklarında “tüzel kişiliği temsilen seçildikleri” açıklaması bulunmasa da, pratikte bu kişilerin tüzel kişiliği temsilen seçildikleri kabul edilmiştir. Bu nedenle de, gerçek kişilerin göreve başlayabilmeleri için eski TTK'da bulunan hüküm gereği, şahısları adına pay sahibi olmaları şartına rağmen, söz konusu gerçek kişiler için pay sahibi olmak şartı yerine getirilmemiştir.

Eski uygulamanın pratikteki bir yansıması da, grup şirketlerinin yönetim kurullarında ana şirket (Holding gibi) tüzel kişiliğini temsilen birden fazla sayıda seçilmiş gerçek kişi üyenin bulunmasıdır.

Ancak, eski TTK ile ilgili olarak açıklanan bu uygulamaların sağlıklı olan hukuki yapısı,

pratikte muhtelif olumsuz olayların ve çeşitli mağduriyetlerin ortaya çıkmasına da sebebiyet verebilmiştir.

Mevcut yönetim kurullarında eski uygulamaya göre seçilmiş olan temsilci niteliğindeki gerçek kişi üyelerin durumunun yeni uygulamaya uyum sağlamasını temin için "6103 sayılı TÜRK TİCARET KANUNUNUN YÜRÜRLÜĞÜ VE UYGULAMA ŞEKLİ HAKKINDA KANUN"un 25.maddesi ile "Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olarak üye seçilmiş bulunan gerçek kişinin, Türk Ticaret Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde istifa etmesi, onun yerine tüzel kişinin ya da başkasının seçilmesi gerekir." hükmü getirilmiş ve tüzel kişiliği temsilen seçilmiş olan ve halen görev yapan yönetim kurulu üyelerinin istifa etmeleri ve yerlerine yeniden seçim yapılması ve bu işlemlerin **1 Ekim 2012 tarihine kadar** tamamlanması gerektiği belirtilmiştir.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın aşağıda yer alan **Duyurusu**'nda bu işlemin; Genel Kurul yapılmasına gerek olmaksızın, ilgili kişilerin önce belli aralıklarla farklı zamanlarda ayrı ayrı istifa etmeleri ve hemen bunu takiben Yönetim Kurulu kararıyla yerlerine yeni seçim yapılması suretiyle yapılabileceği açıklanmıştır.

Yeni TTK hükümleri ile fiili durumun yarattığı sorun ise, yönetim kurullarında mevcut tüzel kişi temsilcisi niteliğindeki gerçek kişilerin yeni TTK'ya göre tüzel kişi adına tescil edilmiş olarak kabul edilip edilemeyecekleri, bu kişilerin istifasının gerekli olup olmadığı ve yeni duruma uyum için nasıl bir yol takip edilebileceği hususlarıdır.

Yeni TTK'daki hükümlere göre;

- Tüzel kişinin bizzat kendisinin yönetim kuruluna üye olarak seçilebilmesi,
- Bu durumda kendisini temsil edecek sadece bir gerçek kişinin belirlenmesi,
- Yönetim kurulu üyelerinin göreve başlayabilmeleri için pay sahibi olmaları şartının bulunmaması,

hususları dikkate alındığında, mevcut fiili durumda bir şirketin yönetim kurulunda bulunan ve **eski TTK'ya göre bir tüzel kişinin temsilcisi olarak üye seçilmiş gerçek kişi veya kişilerin** yeni TTK hükümleri nedeniyle tüzel kişiyle olan hukuki bağlantısı tartışmalı konuma girmekte olup, yeni TTK hükümlerine uyumu sağlamak için gerçek kişilerin tüzel kişi adına tescil edilmiş olduğunu kabul etmeyerek **istifa etmeleri doğru olacaktır.**

Çünkü bu gerçek kişiler, tüzel kişi temsilcisi olarak seçilmiş olmaları nedeniyle pay sahibi olmadan görev yapmışlardır. Bu kişilerin pay sahibi olmadan temsilcisi oldukları ifade edilen tüzel kişiler adına almış oldukları kararlar hakkında hukuki sorunlar oluşmaması, bu kararların geçerli olması için istifaları en sağlıklı yol olacaktır.

İstifa eden bu gerçek kişilerin şahsen tekrar seçilmeleri veya bu kişiler yerine yeni gerçek veya tüzel kişilerin seçilmeleri mümkündür.

Anonim Şirketlerin Yönetim Kurulunda Tüzel Kişi Temsilcisi Olarak Bulunan Üyelerin Yerine Yenilerinin Seçilmesine İlişkin Duyuru

Tarih: 10.08.2012

1/7/2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun, 359'uncu maddesiyle tüzel kişilerin bizzat kendilerinin yönetim kurulu üyesi olabileceği ve tüzel kişinin yanında bir gerçek kişinin de tescil edilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, 6103 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 25'inci maddesi uyarınca, anonim şirketlerin yönetim kurullarına tüzel kişinin temsilcisi olarak seçilmiş bulunan gerçek kişilerin, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde yani 1/10/2012 tarihine kadar istifa etmeleri ve onların yerine tüzel kişilerin bizzat kendilerinin ya da bir başkasının seçilmesi gerekmektedir.

Bu itibarla, 6103 sayılı Kanun'un 25'inci maddesi gereğince yönetim kurulundan istifa nedeniyle boşalan yönetim kurulu üyeliklerine genel kurulca yeni üyenin seçilmesi veya 6102 sayılı Kanun'un 363'üncü maddesi uyarınca yönetim kurulunun kalan üyeleri tarafından atama yapılması mümkün bulunmaktadır.

Ancak, yönetim kurulu üyelerinin tamamı veya çoğunluğu tüzel kişi ortakların temsilcilerinden oluşan anonim şirketlerde, söz konusu üyelerin, yönetim kurulu toplantı nisabı kaybolmayacak şekilde farklı zamanlarda istifa etmeleri ve yerlerine seçilecek üyelerin tescil edilmesi suretiyle Kanun'a uyum sağlayabileceklerdir.

Kamuoyuna önemle duyurulur.

İç Ticaret Genel Müdürlüğü